

Nieuwsbrief – september 2023

Colofon: De EC/W-Nieuwsbrieven zijn in PDF beschikbaar op de website www.ECWesterveld.nl.
Stuur kopij of commentaar naar info@ECWesterveld.nl.

Reageer op onze nieuwsbrief met vragen, opmerkingen of bijdragen.

Energieleverancier kiezen?

Kijk ook eens op de website van EnergieVanOns (EvO), de energieleverancier in eigendom van de koepel energie-coöperaties voor de drie noordelijke provincies. EvO staat niet op websites van als gaslicht.com of pricewise.com omdat de verdiensten niet naar deze advertentie-bedrijven gaan maar naar de coöperatieve projecten. EvO staat jaar op jaar in de top van groenste leveranciers.

Energie en warmtescans – doe die aanvraag!

Vraag een gratis energiescan aan via de website www.ecwesterveld.nl of met de bijgaande QR-code. Nu de zomer weer voorbij is gaan de energiecoaches weer volop aan de slag. De energiecoach bekijkt ook of een warmtescan zinvol is. Voor info kijk op www.ecwesterveld.nl. Zijn er vragen bel of mail dan even met Evert Blomsma (0651193854 of info@ecwesterveld.nl).

Energiecoach worden- meld je aan!

Er is nog plaats in ons enthousiaste team van energiecoaches – daar is een leuke opleiding aan verbonden. Geïnteresseerd? Zijn er vragen? Stuur een e-mail naar info@ecwesterveld.nl

'Westerveld bespaart Energie'- Doe mee als hulp-klusser bij de Fixbus

Van 16 tot 29 oktober komt de fixbus van de provincie naar Westerveld om mensen te helpen kleine isolatie-maatregelen. We zoeken vrijwillige hulp-klussers die aan de slag gaan met de professionele klussers. Zo kan de fixbus zoveel mogelijk mensen in korte tijd helpen. Zie de QR-code.

Aanmelden: Wilt u als hulp-klusser een steentje bijdragen en uw dorpsgenoten helpen energie te besparen? Meld u dan aan met het aanmeldingsformulier dat u vindt via bijgaande QR-code. Is dat te lastig, stuur dan een mail naar info@ecwesterveld.nl -of- dorpenoverlegwesterveld@gmail.com

Waarom de Fixbus? Eerder dit jaar heeft de werkgroep 'Westerveld bespaart energie' bijeenkomsten georganiseerd in zes dorpshuizen. De boodschap die we kregen: "Ga mensen thuis helpen die zelf de kleine isolatie maatregelen niet zelf kunnen uitvoeren". Vandaar de fixbus, die

ook de benodigde materialen hiervoor meeneemt. U gaat binnenkort meer horen in de lokale media.

De werkgroep '**Westerveld bespaart energie**' bestaat uit de gemeente Westerveld, WelzijnMensenwerk, Dorpen Overleg, woningcorporatie Actium en de EC/W.

Westerveld grootschalige opwek van elektriciteit

In 2021 heeft Westerveld de ambitie vastgelegd om 75.000 MWh aan duurzame elektriciteit op te wekken (zie RES 1.0 op website van gemeente Westerveld). Er werd nog opengelaten in hoeverre wind een rol kan spelen. De EC/W is voorstander van gecombineerde ontwikkeling van zon en wind zodat een optimale belasting van het elektriciteitsnet bereikt kan worden - overeenkomstig de netverzwaring-visie voor zuidwest Drenthe die Enexis eerder dit jaar in Solar Magazine publiceerde. Dit omdat de kosten van net-verzwaring zich uiteindelijk vertalen in hogere energierekeningen voor bedrijven en burgers. Een gebiedsstudie van adviesbureau 'Het Oversticht' geeft aan dat in ons mooie maar kwetsbare cultuurlandschap beperkte mogelijkheden zijn voor grootschalige opwek (zie website van gemeente). Daarom lijkt een mogelijk goede optie om samen met de gemeenten Meppel, De Wolden, Westerveld en Steenwijkerland een energie landschap te ontwikkelen in het gebied langs de A32. Uiteraard dienen kwetsbare landschapsdelen zoals het Reestdal, de Oude Vaart en het buurtschap Veendijk (onder Havelte) ontzien dienen te worden. Onder regie van de Gebiedscoöperatie Zuidwest Drenthe bekijken tien lokale energie coöperaties in deze gemeenten de mogelijkheden. Inmiddels maakt Meppel (eenzijdig) plannen voor Noord IV, het gebiedje aan de A32 langs de Drentse Hoofdvaart, dat ingeklemd ligt tussen Westerveld en De Wolden. We vinden dat eventuele kansen voor een gezamenlijk energielandschap hierdoor niet verloren mogen gaan. *Nabranders: in het NOS-nieuws van 13 september werd melding gemaakt van een groot aantal bezwaren tegen het plan van de provincie Drenthe om in dit gebied een themapark te vestigen.*

Kennis over windprojecten

Op 6 september heeft de Gebiedscoöperatie Zuidwest Drenthe (GCZWD) een succesvolle en goed bezochte kennisavond georganiseerd over windprojecten met een interessante lezing door een deskundige van de coöperatie Zuidenwind. Heeft u de avond niet bij kunnen wonen maar bent u wel geïnteresseerd in de presentatie, neem dan contact op met de Gebiedscoöperatie Zuidwest Drenthe: info@gc-zuidwestdrenthe.nl

'Gekrakeel over het zonnepaneel'

De salderingsregeling (SR) staat onder grote druk, zowel bij leveranciers, netwerkbedrijven als bij de demissionaire regering. Het voorstel voor afbouw van de regeling ligt nu bij de eerste kamer. De SR heeft enorm bijgedragen aan het installeren van zonnepanelen, maar heeft ook grote nadelen: (i) Het 'gratis' parkeren van stroom op het net in de zomer voor gebruik in de winter kost veel geld; het verschil tussen hoge handelsprijzen voor stroom 's winters en de soms zelfs negatieve handelsprijzen 's zomers wordt in de tarieven betaald door mensen – vaak buiten hun wil - zonder panelen. (ii) Geen financieel voordeel voor paneeleigenaren om stroom te gebruiken op zonnige dagen met piek opwek. Geen voordeel van investeren in opslag van de piekproductie (dag) voor gebruik als er geen zon is (avond/nacht). (ii) Geen of minder of financieel voordeel om duurdere energiezuinige apparaten te kopen – *wat meer paneel capaciteit is goedkoper.*

Pieter Grinwis van regeringspartij ChristenUnie: 'De salderingsregeling is een mooie en noodzakelijke maatregel geweest om de verduurzaming van Nederland een boost te geven, maar is in de kern geen eerlijke regeling.'

Het niet-benutten of niet-opslaan van piekstroom leidt tot verhoging van de lokale netspanning als gevolg waarvan in toenemende mate omvormers en daarmee de zon-opwek wordt afgeschakeld. Zelfs nu nog maar ca 10% van onze elektriciteitsbehoefte met zon en wind wordt opgewekt, regent het al klachten in delen van het land over het uitschakelen van zonnepanelen (uitval omvormers) (Liander in Solar magazine). Bij uitgeschakelde omvormer wordt alle elektriciteit in de woning van het net geïmporteerd terwijl we juist zonnepanelen hebben om geen netstroom te gebruiken. Als oplossing willen de netbeheerders de opwekpieken afvlakken door omvormers te begrenzen. En terecht, waarom zouden ze het net verzwaren om een piekstroom die geen of negatieve waarde heeft te transporteren! Een begrenzing van 70% van de totale paneelcapaciteit leidt tot een gering verlies voor de paneel-eigenaar. Dat komt omdat piek-opwek maar een heel klein deel van het jaar optreedt, én in de periode van aftopping wordt alsnog op het afgetopte niveau stroom opgewekt (de winst van verlies!). Voor gedetailleerde uitleg, kijk op <https://www.wattisduurzaam.nl/39004/energie-opwekken/zonne-energie/alleen-nog-subsidie-voor-zonneparken-met-50-piekbegrenzing/> . Inmiddels is voor grootschalige opwek in de SDE++ subsidievoorwaarden 70% aftopping opgenomen met een verdere restrictie tot 50% op de wenslijst. De logica? Het net wordt aangepast op de capaciteitsbehoefte en bij een aftopping van 50% kunnen twee keer zoveel zonneparken op dezelfde net-capaciteit worden aangesloten. *Ook aftopping voor thuispanelen staat op de wenslijst!*

In het licht van bovengeschetste problemen, verbaast het ons dat de Eerste Kamer de besluitvorming over het voorstel van Jetten voor de afbouw van de SR twee weken heeft uitgesteld. PvdA en GroenLinks meldden de salderingsregeling in eventuele gewijzigde vorm te willen continueren. Dit tot ook woningen van minder draagkrachtigen van panelen zijn voorzien (Zie website van PvdA of Solar Magazine). Wij zien daarin het risico dat de salderingsregeling gecontinueerd wordt over de tijdsduur van de terugverdientijd, zeg 6 tot 8 jaar. Beter lijkt ons om minder draagkrachten te helpen met een 0% duurzaamheidslening (af te lossen uit de energiebesparing) of een inkomens- of woonsituatieafhankelijke subsidie. Neem ook de restricties voor plaatsen van panelen onder de loep of biedt gefinancierde aandelen aan in collectieve zonneparken aan.

VanDeBron maakt zich op om eigenaren van zonnepanelen te laten betalen voor teruglevering. Het bedrag verloopt volgens een glijdende schaal en zal voor een gemiddelde situatie 10 tot 20 euro per maand gaan bedragen. VanDeBron wil de op deze wijze panelenbezitters de kosten laten dragen van de salderingsregeling in plaats van de niet-bezitters van panelen. Begrijpelijk, maar dit doorkruist de plannen van de overheid voor afbouw van de salderingsregeling die hetzelfde effect beogen. Solar magazine rekent voor dat met de 'VDB-boete' de terugverdientijd van zonnepanelen gemiddeld van 8 jaar naar 25 jaar zou gaan. Henk Bulder, Stichting Duurzaam Milieu in De Wijk, adviseert ons dat hij voor een representatief geval van zonnepanelen met netto teruglevering heeft uitgerekend dat de 'VDB-boete' op de energierekening hetzelfde effect heeft als het geheel afschaffen van de salderingsregeling (henkbulder66@gmail.com). Min Jette wil nu de beslissing over de afbouw SDR snel goedgekeurd hebben om te verhinderen dat alle leveranciers de teruglevering gaan belasten.

Geen salderingsregeling, maar wél zonnepanelen

Met het afbouwen van de salderingsregeling wordt de aantrekkelijkheid van zonnepanelen in steeds toenemende mate bepaald door het 'eigen verbruik'. Dat is het deel van de opgewekte stroom dat direct in de huishoudens of bedrijven wordt verbruikt. Dat deel kost de eigenaar ca 8 – 11 eurocent/kWh¹ - voor niet saldeerbare teruglevering gelden per leverancier heel verschillende

---

¹ De 'tarief' per kWh van eigenopgewekte stroom wordt berekend uit alle kosten over de levensduur van de panelen waarbij inflatie en de kosten van financiering worden verdisconteerd. Dit 'tarief' is afhankelijk van de prijs van panelen. Maar de veranderlijke en onzekere elektriciteit marktprijs komt daar niet in voor zodat dit een stabielere maatstaf is dan

tarieven – gemiddeld 12cent/kWh (bron: ANWB). Op dit moment is het gemiddelde eigen verbruik voor woningen in Nederland zo'n 30%. De rest wordt terug-geleverd aan het net.

Het eigen verbruik kan vergroot worden tot 60-70% met opslag van elektriciteit (Milieu Centraal). Afhankelijk van woning en gezinssamenstelling kan met een **elektrische batterij** van 5-10kWh de dagstroom worden opgeslagen voor gebruik in de zon-arme dagdelen (avond-nacht-ochtend), en afhankelijk van de situatie mogelijk gebruik op volgende zon-arme dagen. In de hoogzomer is de opwek te groot voor gangbare batterijen en zal teruglevering onvermijdelijk zijn. Maar in het voor- en naseizoen zal op veel dagen de complete opwek in de woning verbruikt kunnen worden.

Een **waterboiler** is goede optie voor opslag van zonnestroom, maar dan in de vorm van warmte-energie. Met een 120 liter boiler kan al gauw 8 kWh worden opgeslagen voor gebruik als warmtapwater of bijdrage in de woning verwarming. Een boiler is goedkoper dan een batterij en gebruikt geen zware metalen! In voor- en naseizoen kunnen overschotten warmte als woningverwarming worden gebruikt. Als er geen zon is kan alsnog gas of elektriciteit van het net worden gebruikt voor warmwater.

Ook de **warmtepomp** vergroot het eigen verbruik. Met name in voor en na-stookseizoen. Teruglevering van zonnestroom in de hoogzomer kan verminderd worden door de warmtepomp voor koeling te gebruiken. De warmtepomp kan ook boilerwater voorverwarmen in de winter.

Een **elektrische auto** met mogelijkheid deze als thuisbatterij in te zetten is in opkomst. Een gangbare autobatterij heeft zo'n 50 kWh capaciteit en afhankelijk van het gebruik van de auto en de tijd overdag dat deze bij de woning staat, zijn er mogelijkheden. Helaas zijn er nog heel wat beperkingen voor een volledig flexibel gebruik van de e-auto bij de woning maar de ontwikkelingen in techniek en regelgeving gaan snel.

Als in een deel-net voldoende woningen eigen verbruik op zomerse dagen vergroten, met een bovenstaande mogelijkheden, dan zal dat bijdragen aan verlaging van de zomerse terug-leverpiek op het net en een kleinere kans op uitval van de omvormers. Opgemerkt wordt dat in Duitsland waar geen salderingsregeling bestaat zijn al meer dan een half miljoen thuisbatterijen geïnstalleerd. In Vlaanderen, waar de salderingsregeling is afgeschaft, is de ontwikkeling van de thuisbatterijen markt teruggevallen nadat de subsidie is afgeschaft (in veel gevallen geen goede financiële uitkomst, volgens laatste analyses omdat op grotere batterijen dan nodig werd ingezet). Helaas gebruiken gangbare batterijen lithium en andere metalen, maar ook hier vinden ontwikkelingen plaats.

In een volgende nieuwsbrief gaan we opnieuw in op de ontwikkelingen van een Smart Home met een bijdrage van Flip Oude Weernink, ons lid en specialist voor slim gebruik van zonnepanelen, e-auto en laadpalen.

We wijzen nog naar de website van Milieu Centraal waar je een duidelijk overzicht krijgt van eigen gebruik van zonne-energie, zie:

<https://www.milieucentraal.nl/energie-besparen/zonnepanelen/meer-zonnestroom-zelf-verbruiken/>

Rectificatie van nieuwsbrief 32: in de berekening over het wegvallen van de salderingsregeling is een foutje geslopen. De salderingsregeling gaat over de tarieven voor teruglevering en niet over het verbruik in de woning (apparaten en licht). Dank aan een oplettende lezer die ons hierop attent maakte. Als meer over de afbouw van de SR bekend is komen we in meer detail terug.

---

zoiets als terugverdiendtijd.

Ons boekenplankje

De consumentenbond heeft een mooi boekje uitgegeven over duurzamer leven. Publicatie 4 juli 2022. 225 pagina's. ISBN 978 905951 5123. Prijs 21 euro.

Dit boekje geeft informatie over verduurzamen van alle aspecten van ons leven. Wonen, energietransitie, apparaten, eten en drinken, verpakkingen, afval scheiden, internetgebruik, vervoer, tuin enz.

Door de handige opzet en indeling is dit een handig naslagwerk, bruikbaar voor iedereen. Een aanrader dus!